

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Upravljanje z mineralnimi surovinami

Revizija smotrnosti poslovanja

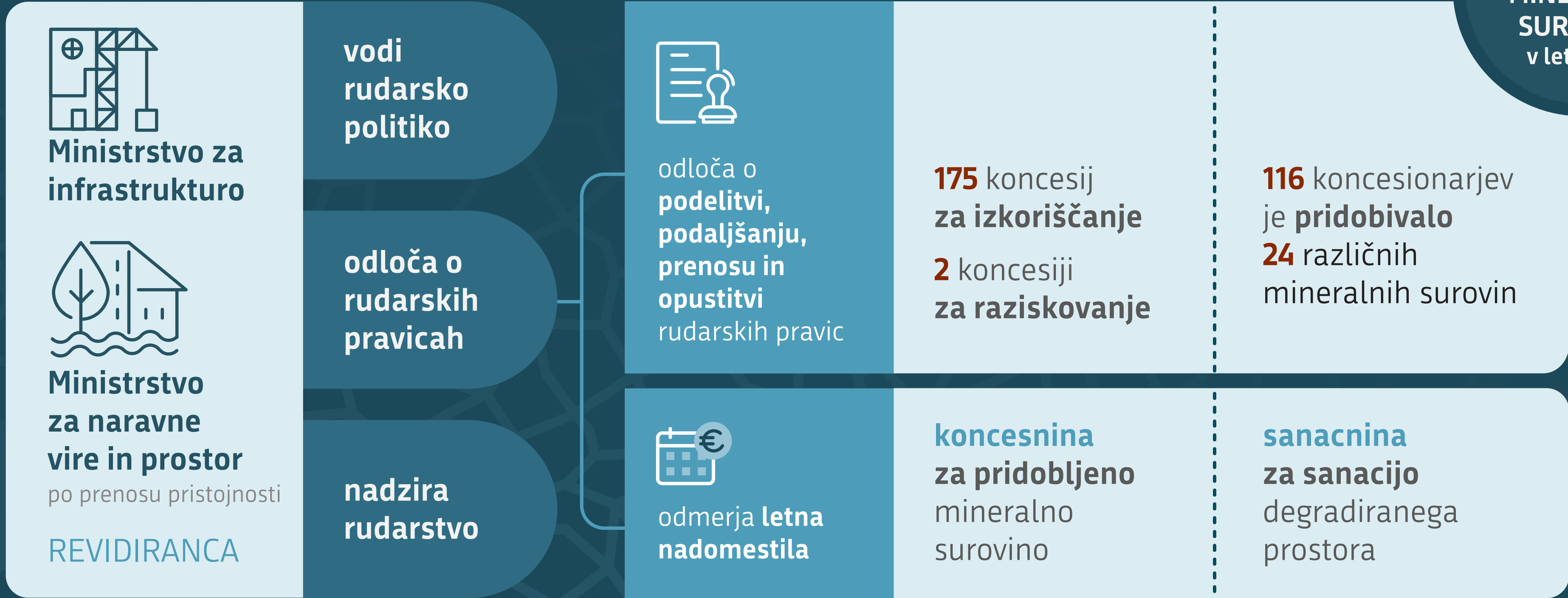
Revizijsko obdobje: 1. 1. 2021 do 30. 6. 2023

Predstavitev področja revizije

Rudarstvo je raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ter sanacija degradiranega prostora zaradi rudarjenja. Izvaja se na podlagi koncesije, ki jo podeli ministrstvo.

RUDARSKA KNJIGA
javno dostopna spletna zbirka rudarskih podatkov

Ugotovitve odločanja o rudarskih pravicah

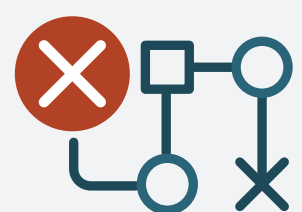
RAZISKOVANJE

PREDPISI

dopuščajo **raziskovanje brez dovoljenja lastnika zemljišča** in tega **ne sankcionirajo**

podani **2 vlogi za 1 % površine RS** (brez soglasij lastnikov zemljišč)

ne določajo postopka opustitve raziskovanja

PODELITEV RUDARSKIH PRAVIC

rudarska pravica vsem nosilcem **omogoča enake pravice**, vendar **predpisi za njeno pridobitev ne določajo enakih pogojev** - za podaljšanje je treba izkazati skladnost izkoriščanja s predpisi, za prenos in podelitev pa ne

2 podaljšanji **preverjeni**
10 prenosov in **14** podelitev **nepreverjeno**

za ministrstvo je **širitev nova rudarska pravica**, zato **ni preverjalo** skladnosti izkoriščanja s predpisi in je **koncesijo podelilo tudi kršiteljem**, ki bi jim jo moralo **odvzeti**

več kot **1/3** koncesij predstavljajo **širitve**

rudarska **inšpekcija** ugotavlja, da se **število nezakonitih rudarskih del povečuje**

oškodovanje države zaradi **nezakonitega izkoriščanja**

nadaljnje kršitve predpisov s strani koncesionarjev

z rudarsko pravico razpolagajo **kršitelji**

PODALJŠANJE RUDARSKIH PRAVIC

ministrstvo je vedelo, da bo poteklo 133 koncesij, in ni izvajalo rednih podaljšanj (nespremenjeni pogoji od 2013), ampak je **predlagalo interventna zakona**, s čimer je:

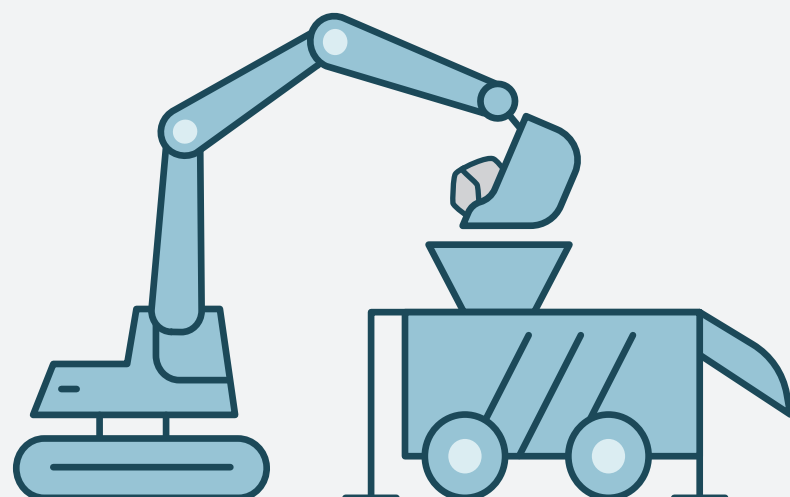
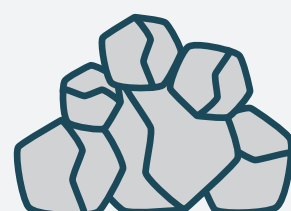
- poseglo v **lastninsko pravico** in **pravico občin do prostorskega načrtovanja**
- brez izpolnjevanja pogojev, na katere epidemija ni imela vpliva, večinoma **prvim prejemnikom koncesij** koncesije podaljšalo za 4 leta
- podaljšalo koncesije tudi **kršiteljem** rudarske zakonodaje

zaradi neizpolnjevanja zahtevanih pogojev **rednih podaljšanj skoraj ni, obid pogojev s podelitvijo "nove" koncesije prek širitve**

ministrstvo je, na podlagi interventnih zakonov, **v nasprotju s predpisi podaljšalo tudi 59 poteklih koncesij** in 4 koncesije z nepravčasno podanimi vlogami

OBMOČJE KONCESIJE

RAZŠIRITEV

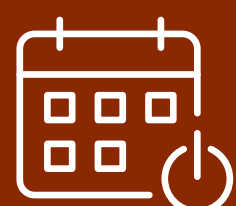

od 14 podeljenih "novih" koncesij v obdobju revizije je bilo **13 širitev**

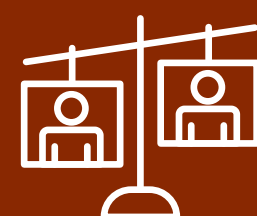
PRENOS RUDARSKIH PRAVIC

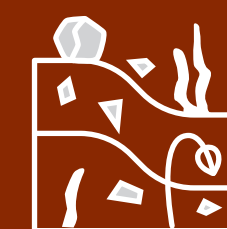
ministrstvo je spremenilo predpisan postopek prenosa, tako da je **favoriziran lastnik zemljišča oziroma najemnik pred interesom države**

rudarsko pravico imajo **koncesionarji s pogoji za njen odvzem** in **koncesionarji, ki jim je ugasnila**

neenako obravnavni koncesionarji

neizkoriščena degradirana območja

Koncesnina

za leto **2022** izdanih **180**
odločb za koncesnino
v znesku **4.110.195 €**

letno plačilo
za pridobljeno
mineralno surovino,
ki ga ministrstvo
odmeri z odločbo

MINISTRSTVO:

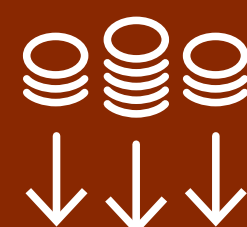

ni pripravilo metodologije
za določitev cen
mineralnih surovin
v raščenem stanju

ni usklajevalo cen
mineralne surovine
s tržnimi cenami in
inflacijo

prenizko
odmerjene
koncesnine

manj denarja
za državni
in občinske
proračune

Elaborati o zalogah in virih mineralnih surovin

koncesionar mora
izdelati elaborat
vsakih 5 let

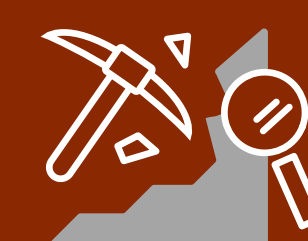

za **60 %** pridobivalnih **prostorov**
ni veljavnih elaboratov o zalogah
in virih mineralnih surovin

za **27 %** pridobivalnih
prostorov **elaborat**
nikoli ni bil izdelan

brez elaboratov ministrstvo
nima podatkov za izvajanje
nadzora, **ali je celotna količina**
pridobljene mineralne
surovine priglašena

ministrstvo ni vzpostavilo
kontrol, ki bi odkrile
nezakonit odvoz
mineralnih surovin

OPUSTITEV RUDARSKIH PRAVIC

MINISTRSTVO:

ni ugotavljalo kršitev za odvzem rudarskih pravic, s čimer bi kršiteljem poleg **odvzema koncesije** lahko **prepovedalo kandidiranje** za 7 let

je **uredilo podlago za sanacijo** po prenehanju koncesij in sanacijo nelegalnega kopa

po končanem izkoriščanju in pred potekom koncesije mora koncesionar sanirati degradirano območje

ni izvajalo postopkov opustitve koncesij

obravnavala **5 od 47** prejetih vlog

nesanirana območja
nevarnost za ljudi in okolje

poteklo je 206 koncesij –
opuščenih manj kot **10 %**

Sanacnina

koncesionar mora zagotoviti sredstva za sanacijo z letnimi plačili sanacnin ali bančno garancijo

za 2022 izdanih **162 odločb** o sanacnini v znesku **658.164 €**

MINISTRSTVO:

ni zagotovilo, da bi koncesionarji zbrali **zadostna rezervirana sredstva za sanacijo**, če bi jo morale izvesti ministrstvo, ker:

- **ni** pridobilo ustreznih **bančnih garancij** od vseh koncesionarjev
- **ni odmerilo sanacnin** za nazaj ob prehodu z bančne garancije na letno plačevanje sanacnin
- za nekaj pridobivalnih prostorov nikoli **ni izdalo odločb o sanacnini**, ker ni pridobilo vseh podatkov

ni poskrbelo, da bi se po izvedeni sanaciji **koncesionarjem vrnila vplačana sredstva** v realni vrednosti

SPREMLJANJE RUDARSKIH PRAVIC

ministrstvo **nima** **ustreznih virov** za odločanje o rudarskih pravicah, ker:

- nima neposrednega dostopa do podatkov
- nima informacijskega sistema za spremljanje rudarskih pravic

podatke pridobiva iz **11** zbirk

- nima zadostnih kadrovskih zmogljivosti

odločilo o **1/2** prejetih vlog

Rudarska knjiga

ministrstvo je **vzpostavilo** rudarsko knjigo, **vendar ni:**

- določilo časovnice vnosa predpisanih podatkov
- proučilo, ali je za vse predpisane podatke potrebno, da se vodijo v rudarski knjigi
- vzpostavilo podlag, da bi se v rudarski knjigi vodili podatki, ki mu jih posredujejo zunanji deležniki (podatki o plačilih koncesnin in sanacnin)

Mnenje

Ministrstvo je bilo pri upravljanju z mineralnimi surovinami **delno učinkovito.**

ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA ministrstvo mora pripraviti **načrt aktivnosti:**

za spremembo predpisa, da bodo vlagatelji za rudarsko pravico morali izkazati skladno izkoriščanje in izvajanje koncesije s predpisi

za izvedbo nadzora za odvzem rudarske pravice

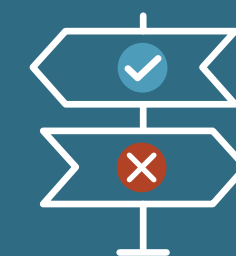

za proučitev ustreznosti načina zagotavljanja in vračila sanacnin

Računsko sodišče je **podalo priporočila** glede:

sprememb predpisov za ureditev postopkov za izvrševanje rudarskih pravic in ureditev nadomestil

bolj učinkovitega odločanja o rudarskih pravicah, ponovne opredelitve namenske porabe koncesnin, ureditve upravljanja sanacnin

